

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 768/2022
29.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Анеса Кадрића, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Љубодрага Вуковића и адвоката Наташе Тошић Сремац, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Крушевцу К 30/21 од 27.12.2021.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 155/22 од 29.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.09.2022.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Љубодрага Вуковића поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Крушевцу К 30/21 од 27.12.2021.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 155/22 од 29.03.2022. године.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Наташе Тошић Сремац, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Крушевцу К 30/21 од 27.12.2021.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 155/22 од 29.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу К 30/21 од 27.12.2021.године, окривљени Анес Кадрић оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од четири године и пет месеци, коју ће издржати по правноснажности пресуде и у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 30.07.2021. године, па до упућивања окривљеног у завод за извршење кривичних санкција.

Истом пресудом окривљеном је, на основу члана 87. КЗ у вези члана 246. став 8. КЗ, изречена мера безбедности – одузимања предмета, наведених у изреци пресуде. Поред тога, истом пресудом окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног

поступка, таксативно наведене у изреци пресуде, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 155/22 од 29.03.2022. године, одбијене су као неосноване жалба Вишег јавног тужиоца у Крушевцу и жалба браниоца окривљеног Анеса Кадрића, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

- бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Љубодраг Вуковић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, повреде члана 68. став 1. тачка 10) и члана 395. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, да укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање.

- бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Наташа Тошић Сремац, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и став 4. ЗКП, док из образложења произилази битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и члан 438. став 1. тачка 7) и 9) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и „поништи“ другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Љубодрага Вуковића, је неоснован, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Наташе Тошић Сремац, недозвољен и нема прописан садржај.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Љубодраг Вуковић указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, наводећи као незаконит доказ записник о саслушању окривљеног Анеса Кадрића пред овлашћеним службеним лицима полиције.

Бранилац у захтеву истиче да је записник о саслушању окривљеног Анеса Кадрића незаконит доказ јер је саслушање пред овлашћеним службеним лицима обављено супротно одредби члана 289. став 4. ЗКП у вези члана 68. ЗКП и 85. ЗКП. Бранилац наводи да је саслушање окривљеног пред полицијом обављено дубоко у ноћ, да окривљени није поучен о својим правима да може узети браниоца по свом избору у смислу члана 85. став 3. ЗКП, да на крају записника није унета изјава окривљеног да се одриче браниоца по свом избору, те овакво сачињен записник о саслушању окривљеног представља доказ који је изведен супротно одредбама Законика о кривичном поступку и на оваквом исказу окривљеног се не може заснивати пресуда, у смислу члана 85. став 3. ЗКП.

Изнете наводе захтева, Врховни касациони суд оцењује као неосноване. Наводе садржане у захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Љубодраг Вуковић, истицао је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и у

образложењу пресуде је дао јасне, довољне и аргументоване разлоге да се побијане пресуде не заснивају на доказима који су изведени супротно одредбама Законика о кривичном поступку (страна 3., став два, пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 155/22 од 29.03.2022. године), које Врховни касациони суд у свему прихвата и, у смислу члана 491. став 2. ЗКП, на њих упућује.

Поред тога, бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Љубодраг Вуковић у захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП тиме што је у доношењу другостепене пресуде која се побија захтевом, учествовало веће од троје судија Апелационог суда у Крагујевцу и то судије Олга Пековић, Ружица Ђурђевић и Мирјана Војновић, а које су морале бити изузете од мериторног одлучивања, из разлога што су наведене судије учествовале или као председници или чланови већа о жалбама изјављеним против решења о одређивању, односно продужењу притвора окривљеном. Бранилац се у захтеву позива на одредбе члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и члан 32. став 1. Устава РС, као и одредбе члана 37. став 1. ЗКП, које гарантују непристрасан и независан суд, као и одредбе члана 210. и 216. ЗКП, где се код притворских разлога захтева оцена постојања основа сумње да је окривљени извршио кривично дело. Према наводима браниоца, судија Олга Пековић била је председник већа, а судија Ружица Ђурђевић члан већа, приликом доношења другостепене пресуде Кж1 155/22 од 29.03.2022. године, а исте судије Олга Пековић и Ружица Ђурђевић су поступале као чланови већа приликом одлучивања у вези са мером притвора Кж2 2/22 од 04.01.2022. године. Поред тога судија Олга Пековић је била председник већа приликом доношења решења поводом жалбе на решење о продужењу притвора окривљеном Кж2 653/21 од 27.10.2021. године, док су судија Мирјана Војновић и судија Ружица Ђурђевић, учествовале као чланови већа у доношењу решења, поводом жалбе на решење о продужењу притвора окривљеном Кж2 704/21 од 25.11.2021. године. На овакав начин је код свих чланова другостепеног већа, пре него што су мериторно одлучивали поводом жалбе на побијану пресуду, створено у знатној мери предубеђење о кривици окривљеног, на који начин је доведена у сумњу њихова непристрасност.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Анеса Кадрића, Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Из списка предмета произлази да је побијана пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 155/22 од 29.03.2022. године донета у већу састављеном од судија Олге Пековић, председника већа и судије Мирјане Војновић и судије Ружице Ђурђевић, чланова већа.

Према стању у списима предмета, решењем Апелационог суда у Крагујевцу, Кж2 653/21 од 27.10.2021. године, које је донело веће састављено од судија, Олге Пековић, председника већа, судија Зорице Ђурић и Ђорђа Ристића, чланова већа, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Љубодрага Вуковића изјављена против решења Вишег суда у Крушевцу Кв 204/21 од 18.10.2021. године, којим је према окривљеном Анесу Кадрићу продужен притвор, у ком се налази по решењу Вишег суда у Крушевцу Кпп 17/21 од 01.08.2021. године на основу одредбе члана 211. став 1. тачка 4) ЗКП. Решењем, Апелационог суда у Крагујевцу Кж2 704/21 од 25.11.2021. године, које је донело веће састављено од судија Марине Илић, председника већа, судија Мирјане Војновић и Ружице Ђурђевић, чланови већа одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног Анеса Кадрића, изјављена против решења Вишег суда у Крушевцу Кв 223/21

од 15.11.2021. године, којим је према окривљеном Анесу Кадрићу продужен притвор, у ком се налази по решењу Вишег суда у Крушевцу Кпп 17/21 од 01.08.2021. године на основу одредбе члана 211. став 1. тачка 4) ЗКП. Решењем, Апелационог суда у Крагујевцу Кж2 2/22 од 04.01.2022. године, које је донело веће састављено од судија Марине Илић, председника већа, судија Ружице Ђурђевић и Олге Пековић, чланови већа, уважавањем жалбе браниоца окривљеног Анеса Кадрића, укинута је решење Вишег суда у Крушевцу К 30/21 од 27.12.2021. године и предмет упућен првостепеном суду на поновно одлучивање.

Ради очувања стандарда независног и непристрасног суда и права на правично суђење, гарантованих одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије и члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, у Законику о кривичном поступку одредбом члана 37. прописани су разлози за изузеће судија.

Одредбом члана 37. став 1. ЗКП, прописано је да ће судија бити изузет од судијске дужности у одређеном предмету, уколико је у том предмету у одређеном односу са окривљеним (тачка 1) 2) и 3)) или када је имао одређене процесне улоге у истом предмету (тачка 4)... ако је у истом предмету поступао као судија за претходни поступак или одлучивао о потврђивању оптужнице и учествовао у доношењу мериторне одлуке о оптужби која се побија жалбом или ванредним правним леком или је учествовао у поступку као тужилац, бранилац, законски заступник или пуномоћник оштећеног односно тужиоца, или је саслушан као сведок или као вештак – односно када нису испуњене формалне претпоставке непристрасности судије, док је ставом 2. истог члана, прописана могућност изузећа, уколико постоје околности које изазивају сумњу у његову непристрасност. Дакле, установа изузеће у кривичном поступку уведена је у циљу обезбеђења претпоставки непристрасности судије.

Апсолутно битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, постоји ако је у одређеном кривичном предмету у суђењу на главном претресу учествовао судија који је морао бити изузет од вршења судијске дужности.

Према одредбама члана 210. до 216. ЗКП, одлучивање о притвору подразумева оцену испуњености законом прописаних разлога за одређивање, продужење или укидање те мере, у које спада и оцена постојања основа сумње да је окривљени извршио кривично дело, па је тако одредбом члана 211. став 1. ЗКП прописано да се притвор може одредити против лица за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело.

Чланом 2. тачка 18) ЗКП прописано је да је „основана сумња“ скуп чињеница које непосредно указују да је одређено лице учинилац кривичног дела, а тачком 19) истог члана, прописано је да је „оправдана сумња“ скуп чињеница које непосредно поткрепљују основу сумњу и оправдавају подизање оптужбе.

Разликовање и придржавање законских основа и разлога приликом одлучивања о притвору од изузетне је важности с обзиром да правилна и јасна дистинкција степена сумње, које су са разлогом дефинисане у члану 2. тачка 18) и 19) ЗКП, између осталог, штити појединца од евентуалне произвољности у поступању органа кривичног гоњења, и представља једну од гаранција за фер и непристрасно суђење.

Врховни касациони суд је, оцењујући наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, поред претходних уставних и законских одредби, имао у виду досадашњу праксу Европског суда за људска права, која се у почетку базирала на потпуно објективној концепцији заснованој на строгој раздвојености функције гоњења, истраге и суђења (Subber против Белгије, представка број 9186/80, пресуда од 26.10.1984. године), до концепције која је више субјективна, јер претпоставља анализу околности конкретног случаја у којем се решава питање поштовања раздвојеност наведених функција (Hauschildt против Данске, представка број 10486/83, пресуда од 24.05.1989. године).

У предмету Драгојевић против Хрватске, представка број 68955/11, Европски суд за људска права је нашао да није дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције у погледу мањка непристрасности судије у случају када је пре почетка главног претреса четири пута од стране ванпретресног већа продужен притвор окривљеном, при чему је члан тог већа у сва четири случаја био и судија који је касније као председник већа учествовао у доношењу првостепене пресуде према истом окривљеном, иако је и према Законику о казном поступку Републике Хрватске један од услова за одлучивање о притвору, постојање основане сумње о извршењу кривичног дела од стране окривљеног. У наведеној одлуци (став 114) Европски суд наводи да је савршено нормално да судија може разматрати и одбити захтев за пуштање на слободу који поднесе притворени окривљени. При томе, судија мора и на темељу Конвенције и домаћег права установити постојање „основане сумње“ против окривљеног. Сама чињеница да је судија у суђењу већ доносио предпретресне одлуке у предмету, укључујући одлуке везане за притвор, не може оправдати бојазни о његовој непристрасности; само посебне околности могу оправдати другачији закључак. Увек је одлучан опсег и природа предпретресних мера које је предузео судија.

Европски суд за људска права у наведеној одлуци даље истиче да питања на која судија мора одговорити при доношењу одлуке о продужењу притвора нису иста као питања која су одлучујућа за његову правноснажну пресуду. Приликом одлучивања о притвору и доношењу других предпретресних одлука те врсте, судија по кратком поступку оцењује доступне податке како би утврдио постоји ли основ за сумњу против окривљеног за извршење кривичног дела; приликом доношења одлуке на крају суђења мора проценити јесу ли докази који су изнесени и о којима се расправљало пред судом довољни да би окривљеног огласио кривим. Сумња и формално проглашење кривице не могу се третирати као да су истоветни (Јасински против Пољске, представка број 30865/96, став 55).

Из свега наведеног произлази да учествовање судије у одлучивању о притвору у истом предмету, по правилу, не представља разлог за његово обавезно изузеће приликом одлучивања о кривици истог окривљеног, већ постојање предубеђења као разлога за његово изузеће зависи од тога да ли је приликом одлучивања о притвору заузео јасан став о кривици окривљеног. Према томе, реч је о фактичком питању које се процењује у сваком појединачном предмету.

Дакле по налажењу овог суда, сама констатација о постојању „основане сумње“ у решењима којим се одбија жалба о продужењу притвора Кж2 653/21 од 27.10.2021. године, у коме је учествовала судија Олга Пековић као председник већа и Кж2 704/21 од 25.11.2021. године, у коме су учествовале судија Мирјана Војновић и судија Ружица Ђурђевић, као чланови већа, као и уважавање жалбе и укидање решења којим је продужен притвор окривљеном, а након пресуђења Кж2 2/22 од 04.01.2022. године, у коме су учествовале судије Олга Пековић и Ружица Ђурђевић, као чланови већа и у ком решењу се судије нису изјашњавале у вези основане или оправдане сумње, не указује да су судија Олга Пековић, судија Ружица Ђурђевић и судија Мирјана Војновић изразиле висок степен јасноће у погледу кривице окривљеног Анеса Кадрића и не доводи у питање претпоставку непристрасности ових судија код одлучивања о кривици окривљеног, конкретно код доношења другостепене одлуке Кж1 155/22 од 29.03.2022. године, због чега се оцењују као неосновани наводи захтева браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Поред тога у образложењу захтева бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Љубодраг Вуковић истиче, да је другостепено веће одржавањем седнице већа без присуства браниоца окривљеног, иако је исти оправдао свој изостанак, поступило

противно одредби члана 447. ЗКП. Бранилац у захтеву износи сопствену анализу догађаја, које радње је предузимао осуђени АА, а које окривљени Анес Кадрић, те оспорава чињенична утврђење нижестепених судова у погледу предузимања радњи и доприноса окривљеног. У захтеву бранилац полемиче и са висином изречене казне затвора, истичући околности из члана 54. КЗ у погледу одмеравања казне затвора.

Међутим, полемичу са чињеничним стањем утврђеним у побијаним правноснажним пресудама и изношењем оцене доказа и закључака, који су супротни оцени, чињеничним утврђенима и закључцима нижестепених судова, бранилац заправо указују на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно на повреду закона из члана 440. ЗКП и члана 441. став 1. ЗКП, које нису прописане чланом 485. став 4. ЗКП као дозвољени разлози за подношење захтева, као ни повреда закона из члана 447. ЗКП, 68. став 1 тачка 10) ЗКП и 395.ЗКП, па се Врховни касациони суд у оцену ових навода захтева није упуштао.

Бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Наташа Тошић Сремац, у захтеву за заштиту законитости нумерише битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, која представља дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека, али исту образлаже оспоравањем оцене доказа и закључака нижестепених судова. Бранилац у захтеву износи сопствену оцену доказа везаних за продају опојне дроге, шта се под тим појмом подразумева, те оцену исказа окривљеног и осуђеног АА, као и ко је од њих двојице предузимао коју радњу, те да ли је постојао договор за извршење овог кривичног дела. Даље указује да окривљени није знао да превози опојну дрогу, да код окривљеног није постојала свест о заједничком делу, као ни намера да превози опојну дрогу ради продаје. На описани начин, бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Наташа Тошић Сремац, указује на повреду закона из члана 440. ЗКП, оспоравајући чињенично стање утврђено у правноснажно окончаном поступку, износећи своје чињеничне закључке, а који закључци су другачији од оних утврђених у побијаним пресудама.

Поред тога бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Наташа Тошић Сремац, нумерише повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, наводима да је окривљени осуђен на казну затвора у трајању од четири године и пет месеци, а која казна је по ставу браниоца превисока, те истиче да код окривљеног нису постојале отежавајуће околности, већ само олакшавајуће околности из члана 54. КЗ.

Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног изнетим наводима захтева, иако се формално позива на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, у суштини истиче да суд није правилно одмерио казну с обзиром на чињенице које утичу да казна буде већа или мања, чиме указује на неправилну одлуку о кривичној санкцији, односно на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Како чланом 485 став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која у поступку има, у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, односно повреда закона из члана 440. ЗКП и члана 441. став 1. ЗКП, то је Врховни касациони суд, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Наташе Тошић Сремац у наведеном делу, оценио као недозвољен.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног Анеса Кадрића, адвокат Наташа Тошић Сремац, наводи да су побијане правноснажне пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) и 9) ЗКП, али истакнуте повреде закона не образлаже односно не даје разлоге за свој став у погледу постојања оптужбе овлашћеног тужиоца, односно прекорачења оптужбе.

Одредбом члана 484. ЗКП, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење.

При томе, обавеза навођења разлога за подношење захтева због повреде закона, подразумева не само формално означавање о којој повреди закона се ради, већ указивање на то у чему се она састоји.

Како Врховни касациони суд правноснажну одлуку, односно поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања, који су истакнути у захтеву, у смислу члана 489. став 1. ЗКП и није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретном огледа повреда закона, на коју се захтевом указује, то је оцењено да у овом делу захтев браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Наташе Тошић Сремац нема прописан садржај, у смислу члана 484. ЗКП.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Љубодрага Вуковића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП одлучио као у ставу I изреке пресуде и захтев одбио као неоснован, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Анеса Кадрића, адвоката Наташе Тошић Сремац је одбацио на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП и одлучио као у ставу II изреке пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић